Fragmentarium

tam custodia m[illegible] ei tota nec
cessitas iudica[illegible] personam sit
iudex medius nec unius [illegible] diiudicet que
sententiam: tanquam ad imitationem delessionis eius
solum audiendi mandatum officium prebeat no
tionem. preterea sua quoque fieri liqueat. potuisti.
Ultimum que sine strepitu criminalis compendio accusa
tio limitantium eiusmodi litigantem fas non sit excedere. cum
exordium nascetur auspicio destitute actionis apud
iudicem competentem capitali post probationem sup
plicio si id exigat magnitudo commissi vel depor
tatione ei qui falsum commisit immineat.

Imperator. Quamvis licentiam litigantibus si apud iudi
cem proferatur scriptura de qua oritur aliqua
disputatio utrum de falso criminaliter statu
at quin dubitet de instrumenti fide experiri an ci
viliter. Quos si exceptos minime falsi crimen in
tendit tunc questione civili pretermissa criminali
minis fiat indago. ut si quis tabulas testamenti
chirographa testationes que; nec non et rationes pri
vatas vel publicas pacta vel epistolas vel ulti
mas voluntates donationes venditiones que; vel sup
platum alius instituere conabitur fiat accusandi facul
tas. criminalis que inquisitionis inter utrasque; pres
consurgentium lenior examinatio procedat. cum in
dex qui perierit quorum intentiones actores falsas et
convicta crimina reorum ex legibus penis compe
tentibus possit ulcisci.

Imperator. Prebemus licentiam ut civiliter sive
criminaliter ut auctor elegerit super prolatis codici
lis aliisve instrumentis requiratur. et si cum pro
bat probatio fidei instrumenti ei preterire quam scripta
obtulit deinde qui structa illa actu falsum
arguere paratus est. De his qui sibi adscribunt in testa
mento. Quamquam ita interpretantur verbis pri
ci ut contra legem corneliam videatur heredem se
scribe filius emancipatus patre dictante cum sicut in
testamentum non esse scriptum velis successor tui
us est accepta bonorum possessione filius patri post
tu habebitur atque si sua manu patruus te
heredem inscripsisset functus dilecti officio.

Imperator. Si testator codicillis quos scripsit legatum
quoque sive fidei commissum reliquisse et manu
sua adscripsit non videris in penam senatus consul
ti incidisse cum si testamentum dictasse te codicil
lis significas legato quidem vel fidei commisso ab
stinere debes. pena vero falsi et principali beneficio tem
Imperator. Senatus consulto et edicto divi claudii itaque
dum prohibitum est eos qui ad scribenda testamenta ad
hibentur quamvis quamvis dictante testa
tore aliquid emolumentum ipsis esset suum scribe
et penam legis cornelie facienti irrogata est. ve
niam deprecantibus ob ignorantiam et pro sicientem

[illegible] [illegible] ex amplius
[illegible] [illegible] [illegible] te
I. Q[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
manu legatum [illegible] sit [illegible]
gis cornelie [illegible]
Item. Quod ad hibitus ad tes
tationes scribendum iussu eius test
sti pro non scripto habebitur et id vo
potes scilicet secutus tenorem [illegible]
pena legis cornelie teneantur [illegible]
magis errore quam malitia te [illegible]
Imperator. Si libertatem et manu tua
domino ad scripsisti eum proponas [illegible]
prestitisse nec suis litteris tua libertat
gnovisse ad impetrandam libertat
fulti auctoritas et ob id pena [illegible]
teneris cum non potuisti contra d
venire. De falsa moneta.
Imperator. Quam non nisi monetali a[illegible]
netam clandestinis celebribus [illegible]
gnoscant necessitate [illegible]
inquirendi ut investigati tradan
tem conscios pro ipsa nico proditu
suppliciis adiciendi accusatoribus et [illegible]
tem premium cuius modus quam [illegible]
unum est pro singulos statuitur. Si [illegible]
huiusmodi personam susceptam detulo
capite punitur. appellandi et [illegible]
denegetur. Sive miles aut privat
horum cum inciderint. sed ei nomine a
petentes iudices deferentur. dom
in quo hec perpetrata sunt sciens [illegible]
sit. cum incuria vel negligentia p[illegible]
ignoret fisco vindicetur. Si dom[illegible]
ut prius repertum scelus prodidit [illegible]
eum possessio vel domus ipsius [illegible]
me subiacebit. Si vero longissime [illegible]
possessione absit. nullum sustin
actore videlicet fundi vel terris
hoc ministrum proburint. cum eo q
tio capitali [illegible] endis. Viduos
specialiter dignos in [illegible] gratia domini [illegible]
proximo conducitur domo sua vel p[illegible]
convicta apud ipsas tam gravis
ra reseceat. impubes et si conscius [illegible]
sustineat detrimentum. quia etas eo
at ignorat. tutores tamen eorum qu[illegible]
quam ignorare eos quid in re pup[illegible]
oportet. hec pena expectabit [illegible]
si idonei fuerint tamen fisco [illegible]
pupillo fuerat inferendum.
Item. Si quis nummum falsa [illegible]
ut. universitas ei facultates fisco

License: public_domain – Paris, Bibliothèque nationale de France, NAL 2318, 66r – Iustinianus, Codex
(https://fragmentarium.ms/view/page/F-2m58/3481/36249)